

Ryska flottplaner.

Ett minne från örlogsvarvet i Nikolajev. — En stark röd flotta har länge stått på Stalins program. — Några intressanta fingervisningar om att planerna på en stark rysk sjömak inte uppgivits. — Den gamla ryska drömmen om fritt vatten är fortfarande aktuell. — Bundsförvantskapet har sitt pris.

DEN RYSKE MATROSEN
anser sig redan ha dominansen i Svarta havet och Östersjön.

När tyskarna i oktober 1941 överrade Nikolajev invid Svartahavskusten, gjorde de en överraskande upptäckt. På resterna av en nedbränd stapelbädd låg det jättelika skrovet till en slagkryssare på 45.000 ton, om vars existens de utländska marinattachéerna i Moskva uppenbarligen inte haft en aning. Vid sidan om den imponerande bjässen tedde sig ett par andra halvfärdiga pansarkryssare på uppskattningsvis 15.000 ton närmast som småtingar. Det intressanta var emellertid inte blott att Sovjetunionen vid tidpunkten för krigsutbrottet var i full färd med att skaffa sig ett par mäktiga tillskott till sin redan existerande örlogsflotta. Den överflödande tekniska apparaturen tydde också på att färdigställandet av de påbörjade enheterna endast var inledningen till ett omfattande flottbyggnadsprogram. Vid åsynen av de halvfärdiga skroven och varvets väldiga maskinella utrustning erinrade jag mig några uttalanden av Stalin något år tidigare. Efter sin omorganisering stod nu röda armén, hade han sagt, redo att utdela och motta hårda slag, men detta innebure inte att ryska folket finge anse allting ganska gott. Först när röda flottan utbyggts till att bli en värdig motsvarighet till de ryska lantstridskrafterna, kunde man anse målet nått.

Vid flera tillfällen under krigets lopp har Sovjetunionen lämnat fingervisningar om att man inte förlorat intresset för sjön. När den av marskalk Badoglio till de allierade utlämnade italienska flottan skulle fördelas, anmälde sig sovjetregeringen genast som intresserad part. Det var ett särskilt för briterna känsligt kapitel, som emellertid klarades på det sättet, att USA trädde mellan och överlämnade ett par fartyg till ryssarna. Den ryska lantmaktens maritima planer har också kommit till synes vid vapenstillståndsförhandlingarna med de tyska vasallstaterna. I såväl de finska som rumänska och bulgariska avtalen ingår bestämmelser om utlämning av tonnage till ryssarna. Vladivostok har utbyggts till en mäktig sjöfästning, och vid Amurflodens utflöde har man mitt under brinnande krig uppfört betydande varvsanläggningar. Även vid Svartahavskusten finns numera produktionskraftiga varv.

Jämsides härmed söker man genom en omfattande propaganda att väcka ryska folkets slumrande maritima instink-

ter till liv. Filmer och teaterpjäser har gärna motiv från sjön, och i den dagliga pressen skänker man ökat utrymme åt aktuella flottfrågor. Specialtidningen "Krasnyj Flot" uttryckte säkerligen meningen i de tongivande kretsarna, då den för ett par månader sedan skrev, att en omfattande utbyggnad av röda flottan är nödvändig för att säkerställa den kommande freden.

Dessa ryska flottplaner öppnar intressanta politiska perspektiv. Medan Sovjetunionens lantstrategiska läge numera är det bästa möjliga, är förhållandet ur sjömilitär synpunkt helt annorlunda. Den väldiga kolossen kommer endast i norr och längst ute i öster fram till fritt vatten. I väster är den däremot instängd inom tvenne innanhav, Östersjön och Svarta havet. I och med att ryssarna säkrar sig om en ledande ställning såväl i Östersjön som Svarta havet, blir frågan om dessa vattens tillfartsvägar aktuell. På sovjetryskt håll har man hittills inte givit några antydningar om hur man tänker sig problemet löst för Östersjöns del. Det har talats om en internationalisering av Kielkanalen och eventuellt också av Bälten. I vart fall står det klart, att ryssarna beslutsamt ämnar hindra återuppkomsten av en tysk flotta. Memel, som är en viktig krigshamn, skall inkorporeras direkt med Sovjetunionen, och genom de omfattande tyska områden, som i väster skall kompensera Polen för dess förluster i öster, minskas ytterligare tillgången av hamnar för Fjärde riket.

Beträffande Svarta havet kan man klarare skönja ryssarnas planer. Utgångsvis kan man här fastslå, att den ryska dominansen i Svarta havet betydligt förlorar i värde om man inte på ett eller annat sätt kan säkra sin utgång till Egeiska sjön och därmed också till Medelhavet. Dardanellfrågan har genom de ryska framgångarna vid Svartahavskusten och på Balkan åter blivit brännande aktuell, och man gissar nog inte fel, om man antar, att denna fråga diskuterades vid Krimkonferensen, ehuru den officiella kommunikén på denna punkt inte hade något att förmåla. Det uppges, att man i Moskva sedan en tid tillbaka arbetar på en plan till Dardanellfrågans lösning. Nu är turkarnas känslighet på denna punkt ofta dokumenterad, och tydligen räknar man i Moskva med möjligheten av ett negativt resultat vid kommande förhandlingar. Man har nämligen nyligen gjort vissa sonderingar i Sofia, och tydligen gäller det här ett alternativ till Dardanelllösningen. Meningen synes vara att

om Dardanellfrågan inte tillfredsställande löses helt enkelt sätta de viktiga vattnen ur spel genom att bygga en kanal, som från Burgas vid Svartahavskusten skulle leda fram till fritt vatten. Planen ställer sig ekonomiskt mycket dyr men lär vara tekniskt genomförbar.

Det är sålunda uppenbart, att Sovjetunionen efter detta krig kommer att på ena eller andra sättet debutera som Medelhavsmakt. Man ämnar inte längre låta sig stängas inne i Svarta havet. Redan nu har det talats om att den slaviska Balkanfederationen under marskalk Titos ledning skulle ställa hamnmöjligheter till ryssarnas förfogande vid Adriatiska havet. Denna federation skall ha sin politiska förankring i Moskva, och den praktiska innebörden blir, att ryssarna landvägen får direkt förbindelse med Adriatiska havet.

Nu är östra Medelhavet på grund av Suez-kanalen och oljefyndigheterna i Främre Orienten ett utomordentligt känsligt kapitel för den brittiska imperialismen. Det finns säkerligen brittiska kretsar, där man med största oro ser ryssarnas målmedvetna strävanden ut till öppet vatten. Italien har visserligen eliminerats som konkurrent om det brittiska Medelhavsväldet, men i dess ställe och som en betydligt farligare medtävlare anmäler sig nu Sovjetunionen. Bundsförvantskapet mellan Sovjetunionen och den kapitalistiska stormakten Storbritannien har sitt pris, och hittills har ryssarna inte visat sig benägna att pruta på de väsentliga punkterna.

Det ryska greppet kring Främre orientens olja synes hårdna. Norra Iran, där ryssarna som bekant gjort märkliga framstötter ifråga om oljekoncessioner, står under rysk okkupation. En rysk hamn vid Persiska viken är inte längre en otänkbarhet. En sådan eventualitet irriterar säkerligen det brittiska imperiets förespråkare väl lika mycket som Sovjetunionens debut som sjömak i de intressanta farvattnen kring Suezkanalens mynning. Storbritannien blir troligen efter detta

106940

Mrk: Sjømilitært.
Ryska flottplaner.
Mrk: Vatikanet.
Påvens sjukdom.

8780

AB. 23.2.45.

Ministerpresidenten.